

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

21 Mart 2023

Sayı :30824082-610 6013862
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (7 Adet, 9 Sayfa)
- Cevap Yazısı (383 Adet, 192 Sayfa)

VAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUAZZEZ ORHAN IŞIK'IN
TBMM 7/ 75609 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

BM Engelli Haklarına İlişkin Sözleşmenin imzalanmasının 12. yılı geride bırakılırken Türkiye'de engellilere yönelik sözleşmenin genel ilkelerinin gereği olan; fırsat eşitliği engelliler için sağlanamamış, engellilere yönelik sistematik ayrımcılık önlenememiş, engellilerin tüm yaşam alanlarına tam ve etkin katılımı için gerekli koşullar oluşturulamamıştır. Yine engelliler arasında da kadın-erkek eşitliği tam olarak sağlanmadığı gibi; engelli çocukların her açıdan tüm risklere karşı korunması için gerekli mekanizmalar kurulamamış ve insanlık onuru ve bireysel özerklik ilkesinin gereği yerine getirilememiştir.

Türkiye'de engellilerin sayılarına ilişkin birçok başlıkta veri ya hiç yoktur ya da güncel veri yoktur. Engellilere ilişkin "insan hakları yaklaşımının" yerleşik olmaması, bütüncül bir bakış açısı ve politika ile meselenin ele alınmaması; geleneksel olumsuz yaklaşımları, salt tıbbi yaklaşımları egemen kılmaktadır. Engellilerin hakları insan hakları mücadelesinin bir bileşeni olarak görülmeli ve engellilere yönelik kamusal hizmetler sosyal devlet olmanın gereği olarak derhal yerine getirilmelidir.

BM Engelli Hakları Sözleşmesi 28. maddesi engelliler için "Yeterli Yaşam Standardı Sosyal Korunmanın" sağlanmasını devletlerin yükümlülükleri arasında saymıştır. Bu kapsamda barınma ve toplu konut uygulamalarından yararlanma hakkı düzenlenmiştir. Devletlerin hem kamu hizmetleri sunumunu hem de bu alanda istatistik veri üretilmesini taahhüt ettikleri de bilinmektedir.

Bu bağlamda:

- 1- Bakanlığınız görev alanında olan tüm yerleşke ve binalar (il/taşıra müdürlükleri dahil) tüm engel guplarının erişilebilirliğine uygun mudur?
- 2- Bakanlığınızın internet sitesi ve e-devlet uygulamaları kaç yıl içerisinde engelliler için de "e-erişilebilir" olacaktır?
- 3- Erişilebilirlik için uygun olmayan mekan ve alanlar (WC, Merdiven, Asansör, Yol ve Geçitler, Otoparklar, Ulaşım Servisleri ve diğer ilgili yerler) hangi süre içerisinde erişilebilir hale getirilecektir?
- 4- Bakanlığınız bünyesinde kaç işaret dili tercümanı istihdam edilmektedir? Hangi illerde işaret dili tercümanı istihdam edilmektedir?
- 5- Bakanlığınız kapsamında yasal istihdam kotası doluluk oranı nedir? Yasal olarak doldurulması zorunlu olan kotanın doldurulmama gerekçeleri nelerdir?
- 6- Bakanlığınız kapsamında şube müdürü ve üzeri kadrolarda kaç engelli istihdam edilmektedir?

- 7- Bakanlığınız görev kapsamındaki mevzuatın işaret dili ve Braille ile yaygınlaştırılması çalışmalarını planlıyor musunuz?
- 8- Son 2020-2022 yılları içerisinde kaç TOKİ konutu satılmıştır? Bu satımlar içerisinde engellilerin sahiplik oranı nedir?
- 9- Türkiye tapu kayıtlarında engellilerin sahiplik oranı nedir? Toplam kaç tapu hissesi vardır? Engellilerin hisse oranı nedir? Bu hisselerle sahip olanların cinsiyet dağılımı nedir?

CEVAPLAR

- Bakanlığımız hizmet binaları, tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygundur.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) hizmet binalarında engelli yönetmeliğine uygun olarak tüm engellilerin erişilebilirliğini sağlayacak fiziki, görsel ve işitsel tüm işlemler tesis edilmiştir.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'ne tahsisli olan hizmet binaları (il/taşra müdürlükleri dahil) tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygundur.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu Meteoroloji Genel Müdürlüğü merkez ve taşra hizmet binalarının büyük bir kısmında engelli çalışanlarımızın ve vatandaşlarımızın engelli erişilebilirliğine uygun olması için gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Eksik kalan binalarda yapılması gereken düzenlemelerin, ödenek imkânları çerçevesinde 2023 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu İklim Değişikliği Başkanlığı hizmet binası tüm engel gruplarının erişilebilirliğine uygundur.

- Bakanlığımız internet sitesi çeşitli erişilebilirlik standartları uygunluk testlerine tabi tutulmakta olup webaccessibility.com uygulaması ile yapılan testlerde internet sitemizin engelliler için erişilebilirlik oranı %100 olarak tespit edilmiştir

Bakanlığımız bağlı kuruluşu Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nın Toki web sayfasına engellilerin erişebilirliği için çalışmalar planlanmaktadır.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu Meteoroloji Genel Müdürlüğü kurumsal web sayfası erişilebilirlik ilkelerini sağlamakla beraber engelliler için sesli bültenler düzenli olarak yayınlanmakta olup; Meteorolojinin Sesi Radyosu aracılığı ile engellilere yönelik programlar yapılmaktadır.

- Bakanlığımız bünyesinde işaret dili tercümanı istihdamı için çalışmalar yapılmaktadır.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nde halen aktif olarak çalışmakta olan 58 personel işaret dili eğitimi almış olup, ihtiyaç halinde bu personelden yararlanılmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında kurum ve kuruluşlar çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. Bakanlığımızda bu oran %3,63'dür.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nda yasal engelli istihdam kotası doluluk oranı yaklaşık %50 civarındadır. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) uzmanlık kurumu olup, ihtiyaçlar doğrultusunda açıktan ve naklen atamalarda engelli raporu mevcut kendi branşında yetişmiş personel alımı da gerçekleştirmektedir. Bu doğrultuda zaman içerisinde söz konusu kotanın yükseleceği değerlendirilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53'üncü maddesinin "Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. % 3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurt dışı teşkilatı hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır" hükmü gereğince Bakanlığımız bağlı kuruluşu Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nde engelli personel istihdamı yapılmaktadır. 19.12.2022 tarihi itibarıyla Genel Müdürlüğümüzde toplam dolu kadro sayısının (13.961) %3'ünden (418) fazla oranda (467) engelli personel istihdam edilmektedir.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53'üncü maddesi ile 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında herhangi bir engelli personel açığımız bulunmamaktadır.

- Bakanlığımız bünyesinde şube müdürü ve üzeri kadrolarında 11 engelli personel çalıştırılmaktadır.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nde şube müdürü ve üzeri kadrolarda 11 engelli personel istihdam edilmektedir.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nde şube müdürü ve üzeri kadrolarda 3 engelli personel istihdam edilmektedir.

Bakanlığımız bağlı kuruluşu Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından engelli vatandaşlarımıza (%40 üstü raporlu) kuralı satışlarımızda konut sayısının %5'i kadar kontenjan ayrılarak hak sahipleri kura ile belirlenmektedir. Kura sonucu engelli kategorisinden hak sahibi olamayan başvuru sahipleri diğer alıcılar kategorisindeki başvuru sahipleri ile birlikte tekrar kuraya tabi tutularak 2'nci bir şans daha verilmektedir. 2020 - 2022 (Aralık) yıllarında toplam 131.752 adet konut satışının 3.643 adedi engelli vatandaşlarımıza gerçekleştirilmiştir.